

İGİDLƏRİM QOLDU, QIÇDI

(20 Yanvar şəhidlərinə)

Göz qaynayar bulaq kimi,
Bəs bulağa nə deyək biz?
İtkinləri haylayırıq,
Bu sorağa nə deyək biz?

Yüz dərdə, qəmə dolmuşuq,
Ötən anadil olmuşuq,
Yanıb-yanıb kül olmuşuq,
Ax, ocağa nə deyək biz?

Ümidin axırı heçdi,
Yağılar yurdumu biçdi,
İgidlərim qoldu, qıçdı
O uşağa nə deyək biz?

Ürək yansa külmü olar?
Dərd, qəm qara tülümü olar?
Dağ boyda da külmü olar?
Of, bu dağa nə deyək biz?

20 YANVAR

*(1990-cı ildə rus-erməni hərbi birləşmələrinin təcavüzü
nəticəsində canlarını fəda etmiş Bakı şəhidlərinin
xatirəsinə ithaf edirəm)*

P R O L O Q

Tale imkan versə, qismət yar olsa,
Vətənim təzədən bəxtiyar olsa,
Bu dərdim ellərə çatıb, car olsa,
Sınan arzulardan yazacağam mən,
O yanıqlı tardan yazacağam mən!

İnsan qırğınını törətdi insan,
"Lay duvar igidlər" köçdü dünyadan,
Qırmızı laləyə döndü qızıl qan,
Qışdakı bahardan yazacağam mən,
Qərənfil yollardan yazacağam mən!

Mizrab telə dəydi, tel yanıb getdi,
Ürək ağı dedi, dil yanıb getdi,
Oğul nakam öldü, el yanıb getdi,
Gördüyüm ah-zardan yazacağam mən!
O qəmdən-qübardan yazacağam mən!

Körpələr çiçək tək soldu, ağladım,
Ataların gözü dolu, ağladım,
Analar saçını yoldu, ağladım,
Qəfil intizardan yazacağam mən,
Çəkilən ahlardan yazacağam mən!

Zərəngiz, dərđini dərđindən demə,
Düşmənim üzdədi, sərindən demə,
Qan gedir güllələr yerindən demə!
Güllədə zəhərdən yazacağam mən,
Bu gündən, səhərdən yazacağam mən!

Bir qara gün gəldi
Yurdumun üstə!
Neçə dərd qalandı
Dərdimin üstə!
"Topxana qırıldı!" -
El dad edirdi!
Qaçqın, didərginlər
Fəryad edirdi!
Demə, bundan güclü
Bir dərd də varmış,
Gəlirmiş günahsız
Xalqın üstünə!
Qafalarda qəzəb,
Ürəklərdə kin,
Demə yol gəlirmiş
Bu qara günə!?
Yurdumuzu qətlə
Yetirmək üçün,
Mənfur siyasətin
Bitirmək üçün,
Namərd qəsdimizə,
Girirmiş gizli!
Düşmən iş görürmüş,
Qəsdli-qərəzli!
Şəhər fəğan edir,
Yollar bağırır!

Ağaclar bağırır!
 Kollar bağırır!
 Bədənimdə qanım
 Tərsinə axır,
 Ürək guppultuyla
 Köksümdən çıxır!
 Daşmı yağdı Göydən
 Ay Allah, nədir?
 Bu sürək təkərlər
 Hayana gedir?
 Bakı təlatümdə,
 Bakı dərddədir,
 Varlığım, ay Allah,
 Əlimdən gedir!
 Yoxmu bir saxlayan
 Qoşun-ləşkəri?
 Gənclərin hikkəsi
 Candan içəri!
 "Öldü var, döndü yox!"
 Bağışlamırıq!
 Qoy dünya bilsin ki,
 "Bizlər də varıq!"
 Əl-ələ tutuşub,
 Cavanlar həməən,
 Deyirlər: "Tank keçməz
 Yox, üstümüzdən!
 O bizim "ölkənin"
 Tanklarıdırsa,
 Sovet qanunları
 Şüarıdırsa?
 O bizi öldürməz,
 Əzməz, heç zaman!..."

Qırıldı gənclərim,
 Qırıldı, aman!!!
 Gəncləri qanına
 Qəltan etdilər!
 Etdilər, etdilər,
 Yaman etdilər!
 Nə soruşan oldu,
 Nə bilən oldu?
 Olmuş olacaqdı
 Bu dünən oldu!
 Mənim cavanlarım
 Şəhid oldular!
 Səkilər, küçələr
 Qanla doldular!

Yamandı oğulun,
 Mərdin ölümü!
 Unutmadı xalqım,
 Dağı, zülümü!
 Qəlbindəki dərdi
 Ağladı bu xalq,
 Qırx gün oğul yası
 Saxladı, bu xalq!
 Qırx gün xalqın dili
 Bayatı ötdü!
 Qırx gün Azərbaycan

Qətlə yas tutdu!
 Qırx gün əli-qolu
 Sustaldı xalqın,
 Təkcə haqq sədası
 Uçaldı xalqın!
 Üsyan eylədi xalq

Bu haqsızlığa!
 Kimi çadır qurdu
 Keçdi aclığa.
 Bu da bir aksiya,
 Bu da bir üsyan!
 Doldu qoşun ilə
 Dörd tərəf, dörd yan!
 Qoşun içində xalq
 Mərdanə gəzdi,
 Gözgörəsi, bu xalq
 Hər dərdə dözdü!

Düşmən iş görürdü
 Qəsdli-qərəzli!
 Hara üz tutduqsa,
 Qovdular bizi!
 Eşitmədi nadan
 Məmurlar sözü!
 Qərarlar verildi
 Hey gizli-gizli!
 Biri taxtdan düşdü,
 Getdi, gənidi!
 Biri təzə gəldi,
 Dedik yenidi!

Olmadı yenə də
 Bir dərdə yanan!
 Olmadı bu xalqın
 Halını qanan!
 Xalq özü dərđini
 İçində çəkdi!
 Asfalt yollara da
 Qərənfil "əkdi"!

Qərənfil, İlahi,
 Dərdə şərikmisiz?
 Qərənfilin işi
 Həqiqi işmiş.
 Qərənfil bu qana
 İlk ünvan oldu!
 Şəhidi bacı tək
 Ağlayan oldu!
 Ağladı bacı tək,
 Qardaşa bu gül!
 Yazıldı tarixə,
 Yaddaşa bu gül!

Aylarla bu gülü
 Bəsləyən insan!
 Hər işimə yetər,
 Bəs deyən insan!
 İndi bəs nə üçün
 Tökür yollara?
 Binaya, ağaca,
 Yaşıl kollara?...
 O qədər qərənfil

"Calanmışdır"ki!
 Məzarlar üstünə
 Qalanmışdır ki!
 Bu, təskin edirdi
 Xalqı, elə bil,
 Yolboyu "Xalçalar"
 Tamam qərənfil!
 Qərənfil ikinci
 Qan oldu xalqa,
 Şərəf oldu xalqa,

Şan oldu xalqa!
 Qərənfil dastanı
 Yazılsa cild-cild,
 Nə tərif, nə təsvir
 Qurtaran deyil!
 Şəhid məzarları
 Üstə qərənfil,
 Ağladı bacı tək
 Şəhidi bu gül!

Analar nişançün
 Xonça tutarlar!
 Analar gəlinçün
 Yola çıxarlar!
 Ay Allah!
 Analar yağıbdı Göydən?
 Əlləri xonçalı,
 Başı qaralı?!
 Yollara nə qədər
 Ana çıxıbdır,

Analar hüznü
 Günə çıxıbdır!
 Ana ağı deyir,
 Ana saç yolur,
 Ana bənövşə tək
 Sarılır, solur!
 Yüz otuz iki oğul!
 Ana ah deyir.
 Yerdə qalmayacaq
 Bu günah deyir!
 Sovet qanunları
 "Uca" taxtında,

Sovet qanunları
 Ayaq altında!
 Qarbaçov qanıçən
 Yazov cəlladdı!
 Bu xalqın məhvinə
 Kim imza atdı?
 Alar qisasımı
 Cənabım Allah!
 Bakatin, Girenko
 Hökmündə günah!
 Primakov aldatdı
 Xalqı başabaş,
 Dedi ki, gözlənmir
 Bakıda savaş!...
 Zəkalar arxayın
 İşdən çəkildi,
 "Ağalar", məmurlar
 Getdi, əkildi!
 Tənha qaldı xalqım
 Zülüm önündə!

Dünya cavabdehdir,
 Elim önündə!
 Bakı haray çəkdi,
 Kar oldu dünya,
 Həmişə yamanla
 Var oldu dünya!
 Pisin qulağını
 Çəkmədi qəti,
 Yamana yaxşılıq
 Oldu adəti!
 Qərbin, BMT-nin
 Səsi gəlmədi,
 Neçə qətnaməsi

Eşidilmədi!...
Gördü dəhşətləri
Susdu, dinmədi!
Halalca haqqımız
Yox, bilinmədi!
Bu qara ləkələr
Heç silinmədi!

Dünyanın dərini
Çəkərdi xalqım,
Yaxşılıq toxumu
Əkərdi xalqım!
Gahdan Vyetnamda,
Kampuçiyada,
Gah da Banqladeşdə
Ya da Kubada
Olan müharibə

Bəliydi bizə,
Dəstək də verirdik
Həməsrimizə.
Lakin, mənim xalqım
Öyülmədi heç!
Haqqı haqq yerində
Deyilmədi heç!

Bir qara vahimə,
Bir qara zülmət!
Bir qara təlatüm,
Bir qara vəhşət!...
Zülmət gecədəki
Azgınlığa bax!
Özünü itirmir,
İtirmir bu xalq!

Buynuzlu tankların
Üstünə cumur,
Tırtıla çırpılır -
Gözünü yumur!
Haqq! Azadlıq! - deyə
Döyünür bu xalq!
Qəhrəmanlarıyla
Öyünür bu xalq!
Tanrıdan xəbərsiz
Düşmən iş görür,
İgidlik Yer ilə,
Göylə ölçülür!
Yetmiş il qəfəsdə
Olan milləti,
Mərdliyi qanında
Qalan milləti,

Məğlub etmək olmaz!
Talamaq olar!
Torpağını qanla
Sulamaq olar!
Qanıq itlər kimi,
Quduz köpək tək,
Axan al qanımı
Yalamaq olar!
Bir xalqı qanına
Boyadı "qatil"!
Aldı öz üstünə
Bu adı "qatil"!
Günahsız xalqıma
Günah yaxıldı!
Ay Allah! Neçə ev
Uçdu, yıxıldı!
Neçə ev oğulsuz,

Gərəksiz qaldı!
 Neçə körpə yetim
 Köməksiz qaldı!
 Neçə gəlin ərsiz,
 Bəzəksiz qaldı!
 Analar oğulsuz,
 Çörəksiz qaldı!
 Atalar yurdçusuz,
 Dirəksiz qaldı!
 Yurdlar uçuruldu,
 Özülsüz qaldı!

Bu nə qan gölüdür,
 Nədir, İlahi?
 Nəydi bu millətin,
 Nəydi günahı?
 Sahibsiz papaqlar
 Tökülüb yerə?
 Qərənfil döşənib,
 Adi mərmərə?
 Bu yerə, palçığa,
 Otluğa nədən?
 Bu qədər su töküb
 Yuyublar görən?
 Qatil! Günahını
 Gizlətmək istər!
 O qara gecədən
 Doğulan səhər...
 Həm şərəf, həm şöhrət,
 Şan günümüzdür!
 Bizim ad günümüz,
 San günümüzdür!
 Unudulmuş xalqı
 Yaşatdı bu gün!

Düşmənim qat-qat
 Alçaltdı bu gün!
 Bu gün birliyimiz
 Aşkara çıxdı!
 Bu gün diriliyimiz
 Aşkara çıxdı!
 Bu günlə ellərə
 Tanındı adım!
 Bu günlə bir dünya
 Şöhrət yaşadım!
 Bu günlə bir ömür

Fəxr daşdım!
 Mənim doğum günüm
 Bu gündür, bilin!
 Bütün doğumlardan
 Üstündür bilin!
 Bu gün şöhrətimə
 Şöhrət qalandı!
 Bu gün tariximə
 Qüdrət calandı!
 Bu günlə başladı
 İstiqlalımız!
 Bu günlə yaşadı
 Hər məlalımız! -
 20 Yanvar xalqın
 Haqq savaşıdır!
 18 Mart xalqın
 Qan yaddaşdır!
 Yadımıza düşür,
 Yaddan çıxanlar!
 Bu gün xatırlanır,
 Unudulanlar!

E P İ L O Q

Demə yaddan çıxar
"20 Yanvar"!
Qoca tarix kimi,
Bir arxası var!
Haqqın arxasında
Haqdır havadar!
Zaman özü haqqı

Sevər, yaşadar!
Bir xalq məhvə gedər
O zaman, yəqin,
Özü tarixini
Qura bilməsin!
Əsrlər yaşayıb,

Mənim millətim!
Zamana yoldaşdır,
Adım, şöhrətim!
Vaxt olar düşməni
Yenər qüdrətim!
Bir haqq sorağıyla
Dinər qüdrətim!
Dolanar qüdrətim,
Dönər qüdrətim!
O gün yaxındadır
Gələcək, bilin!
Yurdumun sabahı
Gələcək, bilin!

(son)